

NOVADNIEKS

SESTDIEN,
1990. gada 26. maijā

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 62 (5065)
Maksā 3 kap.

Rajona vēlēšanu komisijas ziņojums

37. Aizkalnes vēlēšanu apgabals

Apgabalā balotējās viens deputāta kandidāts — Irēna Franča m. Menšikova.

Vēlētāju skaits apgabalā — 704; balsošanā piedalījušos vēlētāju skaits — 484; par balsoja 415 vēlētāji, pret — 69. Nederīgu biļetenu nav.

Par Preiļu rajona Tautas deputātu padomes deputāti 37.

Aizkalnes vēlēšanu apgabalā ievēlēja Irēna Franča m. Menšikova, dzim. 1950. gadā, latvieti. Aizkalnes deviņgadīgās skolas direktore, dzīvo Aizkalnē.

45. Riebiņu vēlēšanu apgabals

Apgabalā balotējās viens deputāta kandidāts — Ēvalds Hilārija d. Surgunts.

lārija d. Surgunts.

Vēlētāju skaits apgabalā — 736; balsošanā piedalījušos vēlētāju skaits — 452; par balsoja 315 vēlētāji, pret — 137. Nederīgu biļetenu nav.

Par Preiļu rajona Tautas deputātu padomes deputātu 45. Riebiņu vēlēšanu apgabalā ievēlēs Ēvalds Hilārija d. Surgunts, dzim. 1953. gadā, latvietis, ag-

rofirma «Sarkanais Oktobris» lopu mākslīgās apsēklošanas tehniks, dzīvo Preiļos.

46. Opūgu vēlēšanu apgabals

Apgabalā balotējās viens deputāta kandidāts — Ilmārs Pēterā d. Meluškāns.

Vēlētāju skaits apgabalā — 618; balsošanā piedalījušos vēlētāju skaits — 320; par balsoja

256 vēlētāji, pret — 63. Nederīgu biļetenu nav.

Par Preiļu rajona Tautas deputātu padomes deputātu 46. Opūgu vēlēšanu apgabalā ievēlēs Ilmārs Pēterā d. Meluškāns, dzim. 1961. gadā, latvietis, agrofirma «Sarkanais Oktobris» celtniecības iecirkņa priekšnieks, dzīvo Riebiņos.

Rajona vēlēšanu komisija izsaka pateicību minēto vēlēšanu apgabalu vēlētājiem par atsaucību.

Zied neļķes

Kolhoza «Jersika» siltumnīcās pašlaik ists neļķu ziedēšanas laiks. Siltumnīca rajona dārkopības veikaliem jau ir piegādājusi krāšņus ziedus. Pavisam siltumnīcu saimniecībā kolhoza ukkopji audzē 12 tūkstošus neļķu. Iestādīti arī 7 tūkstoši krizantēmu stādu, kas pircējus priecēs rudens pusē. Pašlaik ziedu cienītāji «Jersikā» var iegādāties dažādu puķu stādinus.

Ziedi — tas ir skaisti. Bet pircējus ne mazāk interesē agrīnie dārzeni. Saimniecība audzē (tiesa, vēl ne īpaši lielos daudzumos) arī agrīnos gurkus un tomātus. Gurķi pirmo sezonas ražu deva jau aprīlī. Pagaidām izaudzēta aptuveni tonna agrīno dārzeņu. Vienā siltumnīcā aug tomāti. Pirmo tomātu ražu gan varēšot vākt tikai jūnijā. Pavisam kolhoza dārzenaudzētāji mūsu rajona iedzīvotāju galdam solās sarāžot 12 tonnas gurķu un 12 tonnas tomātu.

Agrīnie dārzeni sastādīti plēvīti mājās. Tos audzēs arī uz lauka. Vai dārzenkopība gada bilancē dos jūtamu plusu, vēl grūti priekšgāj. Vismaz pagaidām jāstrādā ar zaudējumiem dārgā kurināmajā dēļ.

A. VELDRE

Vasara klāt. Bet piena laiks?

Agrīnais pavasaris izrādījās mēnīgs. Lopkopības speciālisti cerēja arī uz leķu ganību zāli. agru pirmo ganu dienu un pilnām slaucenēm. Izrādījās: visam savs laiks. Arī ganībām un piena laikam. Tā visās rajona saimniecībās, tā arī «Rušonā». Vinnētājas ir tās saimniecības, kur ganības labāk iekoptas. Sopavasār nav ar ko lielīties. Piena izslaukums no govju, salīdzinot ar pērnā gada to pašu laiku, ir krietni vien mazāks.

Tāpēc mūsu saruna ar kolhoza «Rušona» galveno zootehniku Helēnu Salenieci ritēja par šī pavasara un vasaras problēmām ganāmpulka uzturēšanā. Jo saimniecībai visi ienākumi ir no lopkopības. Dārgs katrs pienalītrs, kas dod ienākumus. Īpaši tagad, kad pēc sadalīšanas vēl jāizmāksa parāds kolhozam «Gailīši».

Pēc saimniecības galvenās speciālistes domām vislielāko mīnusu rada tas, ka izslaukumu rēķina uz govju skaitu, kas bija 1. janvārī. «Rušonā» — uz 481 slaucamo govju, bet pašlaik ganāmpulkā ir 441. Cetrdesmit govju likvidētas, jo bija slimas ar leikozī. Vispār leikozes problēma «Rušonai» griežīs lielu ro-

bu arī turpmāk, jo jālikvidē vēl 50 govju.

Pēc saimniecības sadalīšanas teļites vajadzēja atdot jaunizveidotajam kolhozam, tāpēc nebija, ar ko atjaunot ganāmpulku. Helēna Saleniece patiešām ir nobažījies par ganāmpulka veselību. Turpmāk jāpanāk, lai slimie liellopi tūdaļ tiktu izolēti no veselā ganāmpulka. Jo gadu no gada saslimtība palielinās. Bet tagad, zootehniks vārdiem runājot, jau ir stingrākas prasības par piena kvalitāti un leikozes slaukums vairs nedrīkst nonākt kopējā cisternā. Lai gan arī agrāk tā tam vajadzēja būt.

Ganos izdzina agri, 21. — 24. aprīlī. Nekāds brangais zelmēnis vēl nebija. Taču arī no pastāigām svaigā gaisā ir savs labums. Pērn izslaukumi auga tūdaļ. Sopavasār atliek cerēt uz turpmāko. Jo lietus beidzot ir nolijis, un ganības sāk atdzīvoties.

Lopbarības pietika, bet faktiski slaucamās govju tika barotas ar bezkvalitātes barību. Īpaši slikta tā bija Jaunmuižā. Bet tā jau līdz šim «Rušonā» iegājies, ka pietrūcis prasmes un uzņēmības sagatavot labu skābsienu, skābbārību, sienu. Ja arī izdevās ganāmpulku noturēt kaut cik li-

meni, tad pateicoties tam, ka līdz šim lielākos daudzumos varēja iepirkt spēkbarību. Bet nu šim «maīsam» gals ir ciet, un silēs varēs likt tik, cik paši saražojuši.

Saimniecības zootehniks dienests, lopkopēji to saprot. Tāpēc ar lielām bažām runā par to, ka ļoti kritiskā stāvoklī ir ganības. Cik tad šajos kalnainajos, noplicinātajos tīrumos var izaugt zāles, ja gandrīz vai visas ganības nav atjaunotas gadiem ilgi. Par zootehniku Helēna Saleniece strādā jau deviņpadsmito gadu. Šajā laikā atjaunoti labi ja desmit hektāri. Tā nu iznācis, ka ganību kopšanai, ierīkošanai «nav bijis» ne tehnikas, ne vēlēšanās to darīt. Patlaban ganāmpulka uzturēšanai ir 240 hektāri. Sogad iecerēts atjaunot hektārus septiņus, labākajā gadījumā — desmit. Zinot, ka tuvākajā laikā spēkbarības iepirkšanas iespējas būs minimālas, šāda kavēšanās stāvoklī piena lopkopībā var vēl vairāk pasliktināt.

Citu problēmu «Rušonai» nav. Jo ir pietiekami strādīgi lopkopības darbinieki, kuri ganāmpulku apsaimnieko jau gadiem

ilgi. Gotiņas slauc trīs reizes dienā. Zootehniks vārdiem runājot, četru tūkstošu kilogramu izslaukums gadā nebūtu problēma, ja vien būtu kvalitatīvāka lopbarība. Jaunmuižas fermā, kur strādā G. Kondavniece un R. Reča, jau pašlaik izslaukums dienā ir 15 litri piena no govju. Ilggadējās lopkopējas (K. Kondavniece fermā strādā jau 25 gadus) dikti uzpasē savas gotiņas, arī pie necilā barības raciona, pērn izslauca attiecīgi 4447 un 4183 kilogramus. Sliktāki rezultāti Liepnieku novietnē, kur izmitināts vairāk govju. Mazāk slauc arī Grebežu novietnē.

Jāpiekrīt H. Salenieci, ka lopus nolikvidēt var ātrāk, nekā ganāmpulku atjaunot. Tāpēc jāmeģina izķepuroties arī ar to lopbarības mazumiņu, kas ir patlaban. Varbūt ar vēl citādu ganu darbu (arī šie cilvēki pastāvīgi strādā). Varbūt ar katra lopkopība nodarbinātā vēl akurātāk paveiktu darbu. Bet pirmām kārtām — tomēr ar ganību atjaunošanu un kvalitātes lopbarības sagatavošanu nākamajai zīmai.

A. ILJINA

Ar cerību uz Daugavpils Dziesmu svētkiem

Tā nu let tie gadi. Skat, jau veseli piecdesmit aprītejuši kopš tiem — 1940. gada Dziesmu svētkiem Daugavpilī, Stropos, kur kopā ar citiem dziedātājiem bija Līvānu pagasta Lauksaimniecības biedrības koris ar jauno diriģentu Boleslavu Daukstu. Šai korī toreiz kopā ar citiem Līvānu jauniešiem dziedāja arī viņa dzīvesbiedre Tekla Daukste.

— Kas palicis atmiņā no svētkiem? — vaicāju Teklai un Boleslavam.

Viņi stāsta, ka nekad tik skaisti neesot skanējusi kantāte «Tēvijai», bet «Dievs, svētī Latviju!» dziedāta veselās trīs reizes, jo nevienam nav bijis noslēpums,

ka jau notikuši incidenti uz Latvijas robežas, ka nogalināti robežsargi, pierobežas iedzīvotāji. Tas publicēts arī dienas laikrakstos. Baigo sajūtu pastiprinājis fakts, ka K. Ulmanis, ko gaidījuši svētku dalībnieki, tā arī neieradies Daugavpilī. Ne prātā nav bijušas kādas izpriecās, visi dziedātāji steigušies uz mājām, drošībā. Nākošajā dienā pār Līvāniem lidojuši «kukuruzņiki» ar plecstarainām zvaigznēm, iebraukuši tanki, kuros sēdošie visus aicinājuši uz koncertu pilsētas parkā. Tā teikt, sākuši piedarīnāt pie «kultūras».

Kā veicies diriģentam B. Daukstum šajos piecdesmit gados? 1944. gadā iesaukts Padomju

Armijā, karojis Kurzemes katlā. Pēc tam darbs Līvānu vidusskolā, kora vadīšana Līvānu pilsētas kultūras namā. Piedalīšanās visos republikas dziesmu svētkos. Līdz 1972. gadam arī Tekla dziedāja korus, tad — pēc vecāku nāves — vairs brāts uz dziedāšanu nenesās. Daudz laika paņēma arī darbošanās Līvānu kultūras nama Tautas lietišķās mākslas studijā «Dubna». Tekla bija viena no tās dibinātājām, organizatorēm.

Boleslavam visvairāk atmiņā palikuši 1973. gada Dziesmu svētki. Tajos viņš pēdējo reizi bija ar paša vadīto kori.

Nākošajos — kā rajona skolo-

taiju kora dalībnieks, un, ja nu veselība ļaus, — cerams, ka arī šogad Rīgā starp citām vīru balsīm skānēs Boleslava Dauksta tenors.

Bagāts, dziesmai, mūzikai, tautas mākslai veltīts mūžs — tā var teikt par Teklas un Boleslava Daukstu mūža gājumu. Protams, ne viss ir gājis gludi, kā pa dziesmu, un tomēr — labi, ja var pat tad, kad pašam ne sevišķi labi ap dūšu, pasmieties par bēdu un saglabāt veselīgu humora izjūtu.

Tā arī tagad — Boleslavs teic, ka tai Daugavpilī viss gan nav bijis nemaz ar tik labi, jo no Daugavpils uz Stropiem dziedātāji uz mēģinājumiem gājuši kājām. Bufetes bijušas pārpilnas

ar visādiem gardumiem, bet dziedātājiem trūcis laus, par ko to visu pirkt!

Taujāti, vai nav zināms, kur tagad atrodas Līvānu kora dalībnieki — tie, no 1940. gada Dziesmu svētkiem, Tekla un Boleslavs teic, ka daļa tepat Līvānos vien dzīvo, citi — jau viņa saulē, bet vēl daži — plašajā pasaulē — Amerikā un vēl citur. Daudzliem pat uzvārds piemirsies. Bet varbūt kāds, sazimējis sevi fotogrāfijā, var dalīties ar mums savās atmiņās?

Koris pastāvīgi nedarbojies, nūcējušies kopā parasti pirmās Dziesmu svētkiem. Boleslavs 1936. gada absolvējis Tautas konservatoriju Daugavpilī (!), tad nu korim bija arī savs profesionāls diriģents, kurš vēl ar K. Ulmana stipendiju mācījās arī Rīgā Rakstu un mākslas kameras organizētajos kordirģentū 6 dienu kursos, ko vadīja Ādolfs Ābele un Jazeps Vītols. Nu — un tad bija svētki Daugavpilī.

Un tā nu laika rats pagriezies uz priekšu par 50 gadiem.

Atkal — Daugavpilī Dziesmu svētki, tikšanās ar vecajiem koristiem, kam toreiz svētki vērtās baigajā gadā un baigajā laikā, kas atņēma Latvijas tautai tik daudz.

Lai nu šoreiz Daugavpilī Latvijas nacionālais karogs un «Dievs, svētī Latviju!» ielīgo labākus laikus visai Latvijas tautai.

M. LIVDANE.

rajona kultūras nodaļas vadītāja

RIMICĀNU devīngadīgajā skolā par vecāko pionieri vadītāju strādā Velta Ziemele [attēlā]. Šogad viņa pabeigs mācības Latvijas Universitātes Pedagoģijas fakultātes latviešu valodas un literatūras un audzināšanas darba metodikas specialitātē.

Mācību laikā skolotāja kopā ar skolēniem pētīja Rožkalnu ciema vēsturi, veltvārdu, uzvārdu izcelsmi. Viņa sīkāk iepazīs ar novada ģērbšanās tradīcijām, ar audumu darināšanu, ar cimdņu rakstu ornamentiem, ar seno ēku celtniecību, ar mājas iekārtas, koka priekšmetu izgatavošanu.

Savāktos materiālus un atzīnē viņa apkopoja diplomdarbā «Rožkalnu ciema kultūras potenciāls un tā izpēte». Šī darba rezultātā skolotāja ir padziļinājusi zināšanas par savu novadu un varēs tās sekmīgi izmantot, mācot skolēniem izprast novada kultūras vērtības, tās saglabāt un izmantot dzīvē.

Diplomdarbs ir izstrādāts, palikusi tā aizstāvēšana. Novēlēsim viņai panākumus!

L. BUTLERE,
Rimicānu devīngadīgās skolas
direktore

J. SILICKA foto

O. Rajecka — Migleniece un citi

Pēc ilgāka laika pārtraukuma klausītājiem būs iespēja dzirdēt Olgas balsi. Jācer, ka jums šī atkalīšanās būs divtik patīkama, jo tiks atskaņotas gan jaunas, gan vecas Imantē Kalniņa dziesmas. «Tango» — tāds ir viņu pavadošās grupas nosaukums, un tā nebūt nav nejausa sakrītība. Olgai, kā jau dejojot mīlošai dziedātājai, pietāv grupa ar šādu dejisku, nedaudz eksotisku nosaukumu. Pašlaik Olga ar grupu ieraksta savu pirmo soloplati, kas tiek ieskaņota ierakstu firmā «Melodija». Šīs plātes dziesmu lielāko daļu jums būs iespēja dzirdēt koncertā.

Bet tagad pāris vārdus par tiem «citiem». «Citi» tā ir grupa «ODIS», kas spēlēs vienu koncerta daļu. Grupa nesen nosvinēja 6 gadu jubileju. Savā pastāvēšanas laikā grupa viesojusies Zviedrijā, Polijā, «ODIS» mūzika ir samērā netipiska latviešu estrādē.

Bet par to visu jūs pašī varēsiet pārliecināties, ierodoties uz koncertu 27. maijā plkst. 20.00 Preiļu estrādē.

Mēs — par dialoga, patstāvības, saprāta ceļu

Latvijas Augstākās Padomes deputāts **Andris Puzo** sesijas starplaikā bija mājās. Kāpēc gan neizmantot šo iespēju un nepavaicāt, piemēram, ko mūsu deputāts domā par...

— ...situāciju, kas šobrīd izveidojusies republikā un arī pašā Augstākajā Padomē?

— Pēc 4. maija — neatkarības Deklarācijas pieņemšanas — republikā izveidojusies situācija, kas stabili parāda divu viedokļu proporcijas kā starp Augstākās Padomes deputātiem, tā — tautā. Bet kas tad ir noticis? Tikai tas, par ko mūsu tauta ilgi klusībā sapņojusi.

Šobrīd esam ceļā pašā sākumā, taču opozīcija — deputāti, kas savos uzskatos balstās uz PSKP platformas — zaudējot vēlēšanās, zaudējot vairākumu parlamentā, nespējot demokrātiski un likumīgi panākt savu ideju ieviešanu, ir tie, ne bez kuru palīdzības sākās intrigu vīšana ap pašreizējās Augstākās Padomes darbu. Ar mērķi — bloķēt tās darbību, darīt visu, lai izjauktu, nelautu iet iesāktu ceļu un līdz ar to — atgrieztos pie vecajiem «labajiem» nartijas diktatūras laikiem. Uzskatu, ka, ja izvērtētu pašreizējā parlamenta darbu, vispirms jālauk tam strādāt. Pie tam jāņem vērā, ka klūdas, kas piedesmit gados pieļautas, tūlīt, vienā mirklī izlabot nevar.

Ko opozīcija nevar panākt ar demokrātiskām metodēm,

tā cenšas panākt ar spēku, iesaistot šais akcijās garnizonu karavīrus, karaskolu audzēkņus, ko spilgti parādīja 15. maija notikumi.

— Starp citu, kāds noskaņojums 15. maijā valdīja Augstākās Padomes ēkā? Kā jutāties jūs, deputāti?

— Noskaņojums bija ļoti emocionāls. Protams, nekādas patīkamas emocijas jau neizjutām, taču neviens no LTF frakcijas deputātiem nedomāja, ka ar fizisko spēku varētu apturēt neatkarības Deklarāciju vai citus jau pieņemtos dokumentus. Ne ar kādu pārspēku nevarētu piespiest deputātus atteikties no cīņas par brīvu un neatkarīgu valsti.

Bija atsevišķi kolēģi, kas šo situāciju gribēja dramatisēt. Proti, ka pūlis ielauzīsies ēkā, arestēs deputātus... Pieļauju, ka tā bija iecerēts. Sevišķi, ja nepam vērā, ka notikumi ļoti līdzīgi un tai pašā laikā risinājās arī kaimiņu valstīs — Lietuvā un Igaunijā... Taču, pateicoties mūsu republikas iekšlietu darbinieku operatīvatībai, incidenti tika novērsti.

— Mēs palikām pie jautājuma par opozīciju un situāciju...

— Opozīcija, varētu teikt arī — mazākums, bieži uzstāj, ka tiekot ignorētas mazākuma intereses. Par to, vai tā ir, var sīriest pašī radio-klausītāji, televīzijas skatītāji un preses lasītāji. Es tikai piebildīšu, ka iebkurā civilizētā valstī parlaments realizē

vairākuma tiesības. Tā kā mēs ejam uz civilizētu valsti, šo principu centīsimies ievērot arī turpmāk. Taču destruktīvisms, draudi, kas nāk no mazākuma frakcijas, lielā mērā aizkavē sesijas darbu, traucē veidot valsts aparātu. Kaut gan, jāteic, ar savu rīcību atsevišķās reizēs viņi pamāca mūs, kā jāstrādā...

Par situāciju kopumā? Domāju, tā ir normāla, izņemot to, ka spēki, kas balstās uz PSKP platformu, cenšas situāciju destabilizēt ar streikiem, draudiem un citiem mūsu tautai nepiemēriem līdzekļiem. Taču šai darbībai nav cerētā rezultāta, jo, kā zināms, streiki Latvijā tikpat kā nav notikuši. Kaut gan situācija ir visai interesanta, jo kur gan vēl pasaulē streikot aicina uzņēmumu vadītāji?

Es tiešām uzskatu, ka situācija Latvijā ir normāla. Diemžēl centrālie padomju masu informācijas līdzekļi par stāvokli Baltijā vairāk dezinformē nekā informē, un tikai kāpinā spriedzi.

— Mūs tomēr uztrauc Interfrontes lideru tonis, kad viņi izsaka bažas par gluži fiziskas konfrontācijas iespējām Latvijā.

— Tiesa, pat pret pašu gribu Baltijā, arī Latvijā, uz konfrontāciju tiek aicināti cittautieši pret pamatiedzīvotājiem.

Taču lielāka daļa iedzīvotāju ir domājoši cilvēki, kas saprot, ka konfrontācija ne pie kā laba novedīs. To pierāda arī pēdējo gadu notikumi, proti, politiski pretēji domājoši cilvēki mūsu republikā nekad nav cits uz citu fiziski iedarbojušies. Tas liecina arī par Baltijas iedzīvotāju intelektuālo līmeni. Arī tas, ka liela daļa krievu iesaistās nacionālajās biedrībās, LTF un parlamenta darbā, ka vairums Latvijas iedzīvotāju, neatkarīgi no tautības, vēlas izklūst no apspēstības un ekonomis-

kā haosa, liecina, ka izeja ir viena — jāmaina sistēma. Deputātu vairākums parlamentā piedāvā ceļu, kā to izdarīt. Lielākā tautas daļa mūs atbalsta. Tagad galvenais darbs — izskaidrošana, pārliecināšana. Jo mēs esam par dialoga, patstāvības un saprāta ceļu.

Latvijas Republika nav pašmērķis, bet gan līdzeklis, lai uzlabotu Latvijas iedzīvotāju dzīvi. Taču pilnīgi saprotama ir to funkcionāru, partijas, DOSAAF un citu biedrību un apvienību darbu rīcība, kas līdz šim PSKP paspārnē strādāja. Būtībā — parazitēja uz darba tautas rēķina, bet tagad zaudē darbu un privilēģijas. Tā kā dzīvē viņi neko nav iemācījušies, tagad izmēģinās cīnās par saviem portfeļiem. Arī — ar draudiem un iebiedēšanu. Taču esmu pārliecināts, ka vienam otram pēc gadiem pieciem sešiem būs kauns par to, ko viņi dara šodien. Tāpat kā daudziem ir kauns par savu nostāju pirms gada vai diviem.

Notikumi Austrumeiropā — Polijā, Vācijā, Čehoslovākijā, Ungārijā, Rumānijā, Albānijā — pierāda, ka līdz šim pastāvējuši sistēma nav dzīvotspējīga. Un vai kādam tas patīk vai nepatīk, dialektiskie procesi turpina risināties arī Baltijas valstīs.

— Kad rajona iedzīvotāji var cerēt uz tikšanās ar saviem Augstākās Padomes deputātiem?

— Kad būs tikšanās, tas atkarīgs no tiem, kuri vēlas tikties. Es, ja vien nebūšu aizņemts Augstākās Padomes sesijas vai tieslietu un demilitarizācijas komisijas darbā, esmu gatavs uz klausīt savus vēlētajus iebkurā laikā un vietā, kad vien tiks aicināts.

— Paldies par sarunu! Sekmes un pacietību darbā!

Ar A. Puzo sarunājis
S. JOKSTE

Audz Latvijai, bērns!

Livānu skolēnu jaunrades nama mācību gada noslēguma izstādē, veltīta Latvija: Bērnu fonda akcijai, iepriecinās apmeklētājus Rīgas ielā 4b līdz 1. jūnijam — Vispasaules bērnu aizsardzības dienai.

Izstādei izvēlētas labākas dekoratīvās sveces, kas ar krāsu un formas daudzveidību dod ieskatu par rūpīgo darbu Intas Jankovskas vadībā.

Ikviena var izgatavot apsveikumus no sausajiem augiem pēc Lolitas Batņas paraugiem, kā arī — sienas glezniņas, kuras grezno smiltis kaltētie cīņi, asteri, samteņu ziedi. Košā vasara lai nepaier bez radošām domām un iecerēm, savācie skaistos ziedus un gatavojiet apsveikumus bērniem — invalīdiem, kas dzīvo ģimenēs, kā arī tiem, kas dzīvo pensionātos un slimnīcās.

Adišanas pulciņš Gaļinas Kuzmiņas vadībā pārsteidz ar darbu daudzkrāsainību. Sarežģītā tehnikā izstrādāti Aļenas Gaidēles darbi. Gau-mīgas krāsas izvēlējusies Vineta Vuškārniece. Allas Jakimovičas darbu paraudzīņu komplekts var noderēt raksta izvēlei sev un sola biedram, kas šobrīd atrodas aiz mazgadīgo likumpārkāpēju iestādes zoga. Sarmītes Leitānes fantāzijas un darba mīlestības kopumā tapušie darbi pārsteidz ar savu krāsu gammu un materiālu izvēli. Agnijas Vuškārnieces mezglotā josta var noderēt par paraugu citām meitenēm.

«Brīnumkoka» zaros redzama Ineses Todlebenas veidotā pūcite, lido taurenītis zelta spārnēm. Tepat arī Iveta Balaško rūķītis. In-gu Vuškārniece vairāk domā par sadzīvē lietojamiem priekšmetiem: jostām, kakla-rotām. Renārs Strods un Mareks Zutis gatavo matu lociņus, groziņus. Bērnu darbu izstāžu zāli pie grieš-tiem grezno Rimanta Sirina veidotais vieglais kupols.

E. BOJĀRE (Livānos)

Baltijas meridiāns

Edisonus māca... jau autiņos

Bērna prātam raksturīgi nestandarta risinājumi. Bērns no pieaugušā atšķiras ar spēcīgāku iztēli. To nenomāc vispārpieņemtie kanoni, kas traucē domāt abstrakti. Balstoties uz šīm likumsakarībām, Igaunijas Tehniskās jaunrades un patentzinātnes institūta zinātnieki nesen sākuši jaunu eksperimentu. Kopā ar republikas Izglītības komitejas darbiniekiem viņi nolēmuši sagatavot nākamās izgludrotājus no triju gadu vecuma.

— Esmu pārliecināts, ka, at-tīstot dabas doto iztēli un no mazām dienām mācot cilvēkam nestandarta domāšanu, mēs spēsim izaudzināt veselu plejādi profesoriņu izgludrotāju — domā-

institūta rektors Meinhards Seps. — Taču vispirms skolas solā nāksies sēsties nevis bērniem, bet gan pieaugušajiem — bērnu-darzu audzinātājiem un jaunāko klašu skolotājiem mūsu institūtā sāks apgūt tehniskās jaunrades pamatu mācīšanas metodiku. Arī viņi — tāpat kā bērni — mācī-sies rotājamāties, izvirzīs idejas un patstāvīgi vai kolektīvi tās īsteno.

Bērniem patīk meistrot, «iz-gudrot». Taču tradicionālā izglī-tības sistēma pārāk maz laika atvēl tam, lai attīstītu bērna in-dividuālās spējas — gan māks-linieciskās, gan tehniskās. Tie-sa, ir specializētas skolas un klā-ses, kurās padziļināti māca

svešvalodas, fiziku, matemātiku, estētiku, fizisko kultūru. Taču caurmērā vidusskola pagaidām nīvēlē mazā cilvēka personību, pakļaujot viņa attīstību kopī-gajai programmai.

Izglītības sistēmas reforma un citas iniciatīvas paredz nepār-trauktu izglītošanos — arī tad, kad cilvēks jau ieguvis speciāl-tāti un strādā, viņš var papildī-nāt savas zināšanas kvalifikāci-jas celšanas kursos, semināros un lektorijos. Zēl tikai, ka dau-dziem pieaugušajiem labākais jaunrades laiks jau aiz muģuras, zudis domas svaigums, spēja at-rast nestandarta risinājumus. Specializētas apmācības jau no pirmsskolas vecuma var palīdzēt

atrasīt cilvēka spējas, palīdzēt izraudzīties tādu profesiju, kas atbilstu viņa dotumiem.

Tātad drīz vien Igaunijā nā-kamos Edisonus gatavos jau gandrīz vai bērna autiņos. Pro-tams, ne jau visām 577 republi-kas vispārīgizglītojošajām vidus-skolām un visām 752 pirmssko-las vecuma bērnu iestādēm sā-kumā pietiks īpaši sagatavotu skolotāju un audzinātāju. Bet, strādāt pēc jaunās metodikas, ja tiem pedagogiem, kas sāks izdosies atklāt jaunus talantus, varēs uzskatīt, ka eksperiments izdevies, domā Tehniskās jaun-rades un patentzinātnes institūta.

LETA

Kā uzvarēt birokrātus?

Amerikāņus birokrācija kaitina vairāk, nekā tā kaitina Padomes. Pēdējās birokrātijas mūklājā leģitīva līdz pašam ausim jau tajā laikā, kad tikko no troņa bija nogāzts cars. Tāpēc nav nekāds brīnums, ka patlaban Padomes šī mūklājā legri mušas vēl dziļāk.

Tikai ģēnijam ir pa spēkam uzvarēt birokrātiju. Ja Padomēm šo izdosies izdarīt, tās varēs kalpot par paraugu visiem. Man padomā ir daži priekšlikumi, kuri, iespējams, var palīdzēt atrisināt šo problēmu.

1. Nepieņemt nevienu likumu, neatceļot citu, kurš ir analogs pielietojanas un darbības sfērai, vienāda mēroga un prasa tādas pašas izdevumus.

2. Piešķirt presi tiesības iegūt informāciju visās rūpniecības un ražošanas nozarēs, ieskaitot marksistisku materiālu pārpublicēšanu un

ierobežot jebkuru jaunu darbu izdošanu 100 tūkstošu eksemplāru robežās, turklāt — tikai leprekšējās apmaksas gadījumā. Tādā veidā ietaupīto papīru pārdoāt preses izdošanai jebkurā Padomju Savienības pilsētā.

3. Dažādās vietās organizēt 100 tūkstošus nelielu tiesu (kuras saistītu no civiltiesnesiem), lai izskatītu sūdzības un ledzīvotāju prasības. Šādām tiesām pilsoņi varētu iesniegt sūdzības par jebkuru amatpersonu, kas atteikusi sniegt informāciju vai ledot darbu, pieļāvuši tendenciozu pieeju, dienesta stāvokļa jaunprātīgu izmantošanu un tūlītānos pieņemto lēmumu izpildē. Tiesnesiem jāpiešķir tiesības pieņemt lēmumus un nodrošināt zaudējumu segšanu līdz 1000 rubļu apmēram.

4. Organizēt vīstautas referendumus par katra valsts un privātā uz-

ņēmuma budžetu ar paplašinātas žūrijas palīdzību, kuras sastāvā būtu ievēlēti tie cilvēki, kas izmanto atbilstīgo uzņēmumu pakalpojumus. Katra uzņēmuma darbības efektivitāti novērtēt pēc desmit ballu sistēmas. Pēc tam samazināt budžetus par 1 — 10 procentiem atbilstoši novērtējumam.

5. Visos uzņēmumos par 10 procentiem samazināt jauno speciālistu skaitu. Izbrīveto darba algu un dažādas piemaksas izmantot viņu apmācīšanai triju gadu laikā jebkurā valstī. Pēc apmācību pabeigšanas viņi var atsākt darbu.

6. Demobilizēt no Bruņotajiem Spēkiem jebkuru nevajadzīgu militārpersonu (jebkurā pakāpē). Demobilizētajām militārpersonām piešķirt stipendiju apmācībām līdz četriem gadiem jebkurā valstī.

7. Demobilizēt puslīdz Valsts droš-

bas komitejas darbinieku un nosūtīt viņus, izmaksājot stipendiju, mācīties uz četriem gadiem jebkurā valstī. Vienai četurtdaļai daļai Valsts drošības komitejas personālsastāva uzdot veikt tradicionālās izlūkošanas funkcijas, bet otru daļu izmantot informācijas vākšanai un pētījumu veikšanai starptautiskās tirdzniecības, komunikāciju un rūpniecības jomās, izdalot šim nozarēm triju gadu budžetu.

8. Jebkurai cilvēkam — vai tas būtu strādnieks vai prezidents — aizliegt strādāt vienā vietā ilgāk par desmit gadiem.

9. No kongresa sastāva izveidot tribunālu, kurš jebkurai uzņēmumam un lielākajam valsts iestādēm uzliktu par pienākumu vienu reizi sešos mēnešos atskatīties vai sniegt paskaidrojumus par lēmumiem, kāpēc tā vai cita uzņēmuma darbību var ierobežot vai pavisam apturēt.

10. Neapstiprināt budžetu nevienam uzņēmumam vai iestādei, kas nelīdzarā atskaitījumus sociālajām va-

jadzībām.

11. Likvidēt visus ierobežojumus un kontroli, lai Padomju Savienību varētu brīvi apmeklēt ārzemju tūristi un intelligences pārstāvji.

12. Padarīt rubli par konvertējamu gan valsts leģienē, gan aiz tās robežām, taču — ievērojot pensioņāru intereses, kuri visvairāk izjušis ekonomiskās grūtības.

Visu šo priekšlikumu, kopumā ņemot, realizācija nodrošinās panākumu pārbūvi. Amerikāņi negūst lielus panākumus cīņā pret birokrātiju, izmantojot atmaskojošus rakstus presē, sabiedriskas un personiskas protesta akcijas, nebeidzamus tiesu procesus, kā arī ar lieliska dzeza un citu kultūras pasākumu palīdzību. Neviens no ierosinājumiem, kas izklāstīti šajā rakstā, ASV praksē netiek pielietoti. Tāpēc ir nopietns pamats tam, lai šos priekšlikumus izmantotu Padomju Savienībā.

Alfreds de GRACIJA,
Njujorkas universitātes profesors
(APN)

Četri jautājumi

● Par skaisto un tramīgo Gārsi un viņa treneri Līgu, par šiem cildenajiem cilvēku draugiem — sporta zirgiem.

Stāsta veterinārste, Riebinu jātnieku sporta sekcijas entuziaste un LLA Veterinārmedicīnas fakultātes 6. kursa studente Līga Upeniece.

— Kā izauga jūsu mīlulis?
— Gārsis ir četrus gadus vecs sporta zirgs. Dzimis no republikas nozīmes kumelmātes Rozes, kura nopirkta no Okties zirgaudzētavas — Latvijas šķirnes zirgu šūpuļa. Es ieskatījos, mazais Gārsis bija neglīts, bet ļoti labsirdīgs. Gada vecumā viņš bija savainojis pakaklāju, es viņu operēju, un viņš manī pārsteidza ar savu mieru un labsirdību. Pusotra gada vecumā es

viņu sāku arvien biežāk vest ārā kordot. Varēju cerēt, ka no neglītā «pīlēna» izaugs labs sporta zirgs. Kopā ar māsu mums izdevās Gārsi iejāt, — neapseglots viņš uzreiz sāka klausīt, nemaz nemēģinot nomest zemē. Nu jau divas vasaras, kopš Gārsis sāks trenēt kā konkūra zirgs (uzrāda laba konkūra zirga īpašības — labi lec). Turklāt tas kombinēts ar lielisku sporta zirga raksturu — nekož, nomet nost. Reiz pat izdevās iejūgt rātos — viņš tāpat klausā — mierīgs...

— Un kā izaug citi sporta zirgi? Kāds ir to liktenis?

— Mazais kumelīns jau no pirmajām dienām jāpakļauj stingrai audzināšanai. Zirgkopēja Līgita Krasovska ir tā, kas viņos leaudzina pirmās sporta zirga rakstura īpašības. Pierādina pie apaušiem, cilvēka klātbūtnes, tīrības, putekļu sūcēja (ar to tīra zirga spalvu). Pēc rakstura viņa pati ir ļoti labsirdīga, un tāpēc arī viņas koptie zirgi ir labsirdīgi un mierīgi.

6 mēnešus vecais kumelīns no kumelmāšu novietnes tiek nošķirts un pārvietots uz sporta zirgu stalli. Sākas tālākais apmācības process, kas ir zirgkopējas Marinas Belovās pārziņa. Te zirgī tiek pieradināti pie regulāram izjādēm, jauna raciona (mazāk zaļbarības, vairāk spēkbarības ar piedevām — auzas, prēmīsi, burkāni, piens, labs siens) — lai attīstītos muskuļi nevis taukaudi. Tāpat kā sportists, arī sporta zirgs ir jūtīgs pret barības un slodzes maiņām.

Zirgam vispār ir stipri izteiktis bara instinkts. Un tas cilvēks, kas viņu kopj un trenē, aizvieto viņam zaudēto baru. Tāpēc nav pieļaujama nekāda sišana, klaiņgāšana. Zirgs launs kļūst tikai no nepareizas attieksmes pret viņu. Te izšķirsies, vai turpmāk tas kļūs sporta vai darba zirgs.

— Ko jūs varētu pastāstīt par jūsu jātnieku sporta sekcijas darbu?

— Es sāku trenēties šajā sekcijā no 12 gadu vecumā. (Kopumā sanāk jau 12 gadi, kopš nodarbojos ar zirgaudzēšanas problēmām). Mana pirmā trenere bija Terēze Kirhenšteine — viņas dēļ izvēlējos šo profesiju un saistīju savu dzīvi ar laukiem. Pašlaik mūsu sporta sekciju vada Juris Astiņš — zirgkopības zootehniķis un sporta zirgu treneris, sporta meistars trīscīņā un republikas izlases dalībnieks. Viņa vēlējums ir — lai zēni

vecumā no 10 līdz 12 gadiem vairāk nāktu uz jātnieku sporta sekciju.

Pie mums brauc zēni no Preiļiem, bet laucinieki nāk maz. Varbūt tāpēc, ka ikdienā redz darba zirgu un viņus vairāk interesē tehnika nevis zirgi.

— Un kā jums veicas jūsu tiesajā darbā?

— Veterinārārsta darbs ir ļoti smags fiziski, jābūt fiziski ļoti sagatavotam. Esmu specializējies tieši kā zirgu ārste. Piemēram, govij ir vienalga (kaut gan nedrīkst tā teikt, visi dzīvnieki ir labi). Bet zirgs — viņš ir bailīgs, viņš ir tramīgs, un viņš skatās, vai tu esi zirga pazinējs. Zirgs saprot to pa gabalu (vai tas cilvēkam gēnos ierakstīts vai no bērnības līdzī nāk?). Ir ļoti nepieciešamas zināšanas zooloģijā, ko ārzemēs māca, bet mēs apgūstam praksē, mācoties no savām kļūdām.

I. BAIBA

MEKLEJU savus vecākus! Sāds nosaukums bija laikraksta «Lenina Karogs» šī gada 6. janvāra numurā publicētajam rakstam, kura autors ir daugavpīlētis, laikraksta «Lokomotiv» redaktors Zenons Burijs. Tajā tika stāstīts par to, ka, pārskatot mirušās mātes papīrus, Ināra Gruzdova (mātes uzvārds Lobačova) atrada dokumentu, kas satricēja viņu līdz sirds dziļumiem. Tā bija apliecība par viņas adoptēšanu.

Dokumentā par adoptēšanu bija norādīts, ka Tāraudi Ināru Stanislava meitu, dzimušu Viļānu rajona Galēnu pagasta Vecrikavā, adoptē Marija Lobačova. Tajā laikā meitene bija Kalkūnes republikāniskajā bērnu namā.

DIVAS nedēļas pēc materiāla publicēšanas atnāca pirmā vēstule. Tā bija no Rēzeknes rajona Rikovas. Vēstules autore — Genovefa Smoča, kurai vēlos izteikt lielu pateicību par cilvēcīgu atsaucību un smalkjūtību. Rakstītāja paziņoja, ka viņas pazīnas un viņa pati zinot Rikavā vairākus Tāraudus, kuri varbūt varētu sniegt dažus paskaidrojumus. Vēstulē bija norādīts, kā var ar autobusu aizbraukt līdz Vecrikavai.

...Esmu Antona Smoča mājās. Viņš strādā par Rikavas pasta nodaļas priekšnieku. Viņš atcerējās publikāciju «Mekleju savus vecākus», teica, ka sieva Genovefa šodien aizbraukusi uz Galēniem, bet tā neesot liela nelaime, jo mēs iesim pie jau mirušā Stanislava Tārauda dēla Apula Tārauda.

Lūk, ko mums pastāstīja Apulis, kurš ir dzimis 1942. gadā Murānos. Viņa tēvu sauca Stanislavs, māti Marija Tāraude (launībā uzvārds — Gleizdina). Vēl viņam ir brālis Stanislavs, kurš dzīvo Rēzeknē, un pie viņa dzīvo māte, bet sakarā ar sliktu veselības stāvokli ar vecumu diez vai spēs ko palīdzēt. Tā ka tiešāku ziņu nav.

Brauciens nedeļa nekādas rezultātus. Bija vēl daži varianti, taču meklējumos — braukt uz Kalkūnes bērnu namu un kaut ko mēģināt atrast tur. Un te man nācās saskaņot ar virkni dabiskumu un maksimālu grūtību, reizēm pat ar šīstiem aktokrātiskiem šķēršļiem.

Ināra,
tavu
māti
sauca
Helēna
Tāraude

ATTELA: Ināra ar dēlu Vadimu (1990. gads). J. DUNAISKA fotoreprodukcija

Esmu pie Kalkūnes bērnu nama direktores Margaritas Kardaševskas, kura sagaida mani diezgan laipni, uzzinot, ka esmu ieradies sakarā ar publikāciju «Mekleju savus vecākus!».

— Saki, lūdzu, vai ir palikuši kādi dokumentāli ieraksti par adoptēšanu pirms 40 gadiem?
— Jā, šis tas ir, bet iepriecina jūs nav ar ko, jo bez adoptācijas orgānu atļaujas nedrīkst atklāt adoptēšanas noslēpumu.

— Bet Ināras māte taču ir mirusi, no zemes viņu neizceļ. Kam vajadzīgs šis noslēpums?

— Vienalga man nav tiesību, to izlemj tiesa.

Nēmu rokā telefona klausuli un zvanīju Daugavpils pilsētas prokuroram biedram Magamadovam.

— Adoptēšanas noslēpums, — viņš rezumēja, — tiek nodrošināts tiem, kuri adoptē, bet šajā gadījumā Lobačova ir mirusi, viņa viņai nebija, tāpat arī no-

slēpums nav noslēpums, un nav vajadzīgi nekādi tiesas lēmumi. Vārdos bija vienkārši, bet sarežģīti izdarāms.

Vācot visus nepieciešamos dokumentus Inārai (viņa pati «baidījās» stāgāt un «apnikti» instancēm), es gāju uz Daugavpils rajona izglītības nodaļu, kuras pakļautībā ir Kalkūnes bērnu nams. Atbilstoši birokrātiskajai shēmai, no turienes mani veiklī «izstūma» uz Daugavpils pilsētas izglītības nodaļu, pasakot, ka it kā tur «jābūt dokumentiem par Ināras adoptēšanu». Kad mēģināju iebilst, ka visi dokumenti ir acimredzami, ka ir jāņem lēmums par adoptēšanas noslēpuma atklāšanu un jālūdz ziņas no pilsētas izglītības nodaļas, tad mani iebildumi netika ņemti vērā.

Nolamājies sevi par ierēdņiem. Līdz kuriem vēl nav nonākusi pārbūve mīlestībā uz cilvēku, un par valstisko vienaldzību pret

cilvēka likteni, devos uz pilsētas izglītības nodaļu, uz mātes un bērna lietu inspekciju. Tur atkal viss sākās no jauna.

— Lasiet, — saka inspektors Petrovs. — Lūk, Latvijas PSR Lauības un ģimenes kodeksa 118. pants. Par adoptēšanas noslēpuma nodrošināšanu teikts: «Adoptēšanas noslēpumu nodrošina likums. Izpaust noslēpumu bez adoptētāju atļaujas aizliegts, to nāves gadījumā aizliegts bez aizbildniecības un aizgādniecības orgānu atļaujas iepazīties ar reģistrācijas grāmatu saturu un izdot izrakstus no aktiem par civilstāvokli vai citās ziņās, no kurām kļūtu zināms, ka adoptētajiem un adoptējamajam nav asinsradniecības. Personas, kuras izpaužas noslēpumu pret adoptētāju gribu, var tikt sauktas pie atbildības noteiktajā kārtībā».

Eju «tiriecienuzbrukumā» pilsētas izglītības nodaļas inspektoram:

— Lobačova, kura adoptēja Ināru Tāraudi, mirusi. Šķēršļu pieņemti lēmumu par liecības izsniegšanu nav!.

— Tā jums tikai šķiet, — atvairās inspektors. — Pirmkārt, lai iesniegumu uzraksta pati Ināra Tāraude, bet otrkārt...

— Kas otrkārt?

— Bet, otrkārt, kāpēc tas viņai vajadzīgs?

Sašutis, tomēr smaidīdams, cenšos paskaidrot:

— Viņa grib atrast māti. Jums ir sava māte, bet viņai — nav...

— Vienalga, — neatkāpjas inspektors. — Nevaram. Droši vien viņa grib atbēties par šo gadījumu.

— Bet varbūt viņa grib iespiļaut viņai seja? — ar jautājumu uz jautājumu turpinu diskusiju ar inspektoru. — Bet varbūt māte visā šajā notikumā nav vainīga, mēs taču neko nezīnām...

Noslēpumā gribu pateikties visiem, kuri atstāja man vēstules par šo notikumu, — gan rēzekniešiem, gan preiļiešiem; Anitai Anspokai, cīfēm.

Vēstulu bija daudz. Lai arī tās neuzrādīja pareizi ejamo ceļu šajos meklējumos, tomēr mani ledvesmoja. Vēstules aizvien ir sūtāmas man uz adresi: 228400, Daugavpils, Marijas ielā, laikraksta «Lokomotiv» redakcijai.

Z. BURIJS,

PSRS Žurnālistu savienības biedrs

„Šamani“ Vido salā

DIENVIDKOREJA. Vido — pavisam maza salīņa Dzeltēnā jūrā, atrodas divu stundu brauciena ar motorlaivu attālumā no Puānas pilsētas (Collabukas

NORMUNDS DIMANTS

Tantes Hermīnes atradums

Tante Hermīne nezināja mieru ne dienu, ne nakti. Viņa šķirstīja vecus žurnālus un kalendārus, atausināja atmiņā senbijušas paziņas un varones no sirdi plosošiem romāniem, taču sameklētais galīgi nekam nederēja, vienīgi sāpīgi dvakoja pēc jaunības un putekliem.

Viņa ietinās mētelī un izgāja uz lauku ceļa. Dubļi šķarkstēja, vējš gaudoja, un seja ietriecās pa asai lietūš lāsei. Dabas nemierīgums sasauca ar tantes Hermīnes iekšējo spriegumu un papildināja viens otru kā labākajos sociālistiskā reālisma darbos.

Tā viņa slāja un slāja. Līdz piepeši degunu pakutināja skābarības smārdi un ausis ievēlās rāms māviens, arvienvārd-sakot, tur priekšā bija jerna.

Tante Hermīne pablenza uz to kā dziļā aizvainojumā, no radošās apceres izrauta, tad apskaidro-

jās un, priecīgas atskārsmes satraukta, soļoja iekšā. Viņa apsveicinājās ar slaucējām un paziņoja, ka taisni brīnumš, kā viņai patīkot govīs.

Slaucejas turpināja rosīties savā aizņemtībā, bet tante Hermīne staigāja pa barības pievedēju un sajūsmīnājās. Kā beigtu miera baložu spārni abpus uz drātīm karājās lapīnas ar govju vārdiem, un viņas domīgais skatiens slidēja pāri visām. Daži vārdi bija pavisam prasti, atvasināti, piemēram, Sināra vai Tilga.

«Liela māka pielikt burtu!» — tante Hermīne nicīgi nošņācās.

Citi atgādināja pazīstamas personas. Uz kādas lapīnas viņa izlasīja, ka govi sauc «Bumbiere», un liksmi nodungoja: «Skaties, ceļiniek, tur augstu augstu gaisā!»

«Tirā zaimošana!» — viņa iesaucās, uzvainojusi, ka ir arī govīs Bridaka.

—Do province). Šeit, Taeri ciematā, dzīvo 140 ģimenes, un ikviens no tām pārstāv zvejnieku pēctečus. Tomēr šī salīņa ir labi pazīstama visā valstī, pateicoties «tibaenori» — līksmam un krāsainam festivālam ar gadsimtiem ilgu vēsturi, kas pagājušajā gadā saņēma speciālu prezidenta prēmiju kultūras jomā par labāko ceremoniju, kas saglabājusies visos tās vadīšanas sīkumos un patiesā tautas garā.

«Tibaenori» — tie ir seni zvejnieku svētki, kad cilvēki izlūdzas no dzeļiem lalmīgu dzīvi sev un saviem bērniem, mierīgu jūru, labu ceļavēju un bagātīgu lomu. Tas notiek pavasara vidū vienā no brīvajām dienām. Svētki ilgst no agrā rīta līdz vēlam vakaram. «Tibaenori» dalībnieki sadalās divās lielās grupās, katrā no tām izpilda noteiktu rituāla daļu. Pirmā grupa dodas augstu kalnos uz vietējo svētnīcu, kur pēc nostāstiem dzīvo divpadsmit dievi, kuru aizbildniecībā ir zvejnieki un viņu ģimenes. Procesijas priekšgalā ir «mudangs» — šamanis. Gājiena dalībnieki rituāla bungu, gongu, tauru un fleitu skaņu pavadījumā uz speciālām nestuvēm nes dāvanas dieviem — jūras produktus, garšvielas, saldumus un vīnu. Uz kalnu svētnīcu dodas tikai vīri, jo tajā dzīvojošie dzeļi «ne visai cienā vājo dzimumu». Nolikusi cienastus svētnīcā un papriecējuši savus aizbildņus ar senām tautas dejām, procesijas dalībnieki dodas atpakaļ uz krastmalu, kur otrā grupa jau pabeidz ceremonijas otro daļu — «tibiae» būvniecību. Šis rituāla atribūts līdzinās savdabīgam šķirstam no cieši savienotām niedrēm, ko apvij svētās zāles. Katrs Taeri ledzīvotājs iepin «tibiae» zālīti — savas dvēseles daļiņu. Pēc tam uz šķirsta izvietoj grozus ar vērtēm un «nong-ak» (tautas orķestra nosaukums) pavadījumā izved tālāk jūrā, kur tas paliek sūpojamies jūras viļņos. «Tibiae» ir būvēts tā, ka ilgi peldēt virs ūdens nevar, tas nogrimst un kļūst par jūras pūka laupījumu, kurš katrā ziņā iežēlosies par zvejniekiem, bet var gadīties, ka kādreiz palīdzēs arī grūtā brīdī. Svētku izskaņā visi dalībnieki ir pie kopēja galda, skandziesmas, dejas.

ATTĒLA: «Tibaenori» svētku fragments. TASS fotohronika

● REPUBLIKĀNISKAIS PROJEKTĒSANAS UN MĀJU CELTNIECĪBAS TRESTS

aicina darbā:

juriskonsultu,
kultūras pasākumu organizētāju.

● LIVĀNU EKSPERIMENTĀLĀ KOKA KONSTRUKCIJU RŪPNICA

aicina darbā:

automātisko un pusautomātisko kokapstrādes līniju operatoru,
koksnes izstrādājumu montētāju,
autoiekrāvēju un elektroķāru remontatlēdznieku,
elektro un gāzes metinātāju mehāniskajā cehā,
remontatlēdznieku mehāniskajā cehā,
meistaru mehāniskajā cehā,
mehāniķi mehāniskajā cehā,
traktora mašīnistu darbam apzaļumošanas brigādē.

● LIVĀNU SPECIALIZĒTĀ PĀRVIETOJAMĀ MEHANIZĒTĀ KOLONNA

aicina darbā:

mūrniekus,
apmetējus,
ekskavatora mašīnistu,
ABKS celtna mašīnistu,
elektro un gāzes metinātāju.

Tuvākas ziņas pa telefonu: 44693, 43938 RPMCT kadru daļā, Livānos, Celtniecības ielā 2.

STEIDZAMI PĒRK vai IRE
betona maisītāju. Zvanīt 58602.

PARDOD govi. Tālrūnis —
38720.

PĒRK jaunu vai mazlietotu
ledusskapi. Telefons 15259, pēc
plkst. 21.00. Valdīm.

PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES IZPILKOMITEJAS TAUTAS IZGLĪTĪBAS NODAĻA

izsludina konkursu
Livānu 1. vidusskolas direktora amatam.

Pieteikumi konkursam jāiesniedz līdz 1. jūnijam.
Adrese: Preiļu rajona TIN,
A. Paulāna ielā 3a. Telefons
22481.

Sīkākas ziņas var saņemt
pa telefonu — Livāni 44304
vai 44162.

Pār savu dzīvi mūža vakars
klājies.

Miers auklēs rokas, darbā
gurušās.

Dalāmlēs bēdās ar ANTONA
PRIKŪLA ģimeni, izvadot viņu
smilšu kalnā.

Preiļu siera rūpnīcas kolek-
tīvs

Stāj mūža laiva, roka noliek
airus.

Ir brauciens galā...

(A. Balodis)
Izsakām dziļu līdzjūtību AN-
TONA PRIKŪLA piederīgajiem
sakarā ar viņa nāvi.

Mājas iedzīvotāji

Parasti pavasars atnāk ar sauli
un ziediem.
Prieku un laimi, kas ģimenes
pavardā kvēl.
Jums šis pavasars atnesa
skumjas un smeldzošas sāpes,
Ziedus ar asarām rūgtām, ko
kapā dod līdz.

(J. Osmanis)

Dalām bēdu smagumu ar Al-
bertu Ceirānu, SIEVU kapu
kalniņā izvadot.

Apvienoto katlu māju un
siltumtīklu direkcijas kolek-
tīvs

Tavs mūžs caur darbu
Izaudzis tāds skaists,
Un darbs ir tava patiesākā rota,
Kas aizēlot, pār tavu ceļu spīd.
(D. Dzilna)

Sērās esam kopā ar mūsu zo-
nas ilggadējās zootehnikes AN-
NAS CEIRĀNES piederīgajiem,
viņu pēdējā gaitā izvadot.

Padomju saimniecības «Ru-
dzāti» zootehniku kolektīvs

Nodzisa priekš,
sirds skaudri smeldz,
Caur sāpēm saule jāsarēdz.
(D. Ziemele)

Skumju brīdī esam kopā ar
Albertu Ceirānu, DZĪVESBIED-
RI izvadot smiltainē.

Agrofīrmas «Sarkanais Ok-
tobris» fizkolektīvs

Vēl gribēji strādāt, vēl daudz ko
veikt,
Bet nācās biedriem ardievas
teikt.
(A. Bergmanis)

Dalāmlēs sāpju smagumā ar
Albertu Ceirānu, pavadot DZĪ-
VESBIEDRI smiltajā.

Kaimiņi

Aiziet tavi labie ziedi,
Kurus Silagalā plūdi.
Aiziet tavi labie rieti,
Kuriem siltumu tu lūdzi.
(M. Bārbale)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
ANNAS CEIRĀNES piederīgajiem,
viņu pāragri izvadot smilt-
tainē.

Preiļu kultūras nama koristi

Kāpēc tik pēkšņi, kāpēc bez
atvadu vārdiem
Aizcirti mūžības vārtus?
(O. Vācietis)

Izsakām dziļu līdzjūtību An-
nai Pastarei, MĀMIŅU smilšu
kalniņā izvadot.

Riebiņu ēdnīcas kolektīvs

Kā negrib sirds ticēt,
Ka cilvēks var tā —
No gaišās dienas aiziet mūžībā.
(A. Skalbe)

Izsakām līdzjūtību Konstantī-
nai Brokaī, no MĀSAS uz mūžu
atvadoties.

Darba kolektīvs

Pie mums viesojas

Kādreiz pirtī...

Pirtī, virtuvē, ēkustus — tā
vēl pavisam nesēn mēs stāstījām
viens otram asās politiskas anek-
dotes — padomju folkloras pēr-
les.

Tagad — citi laiki. Cukstēša-
nas laikmets, cerēsim, palicis
pagātnē uz neatgriešanās. Un
kādreiz «bīstamā» anekdote, tā-
pat kā cita politiskā folklorā
(častuškas, parunas utt.), tagad
skan uz estrādes, no ekrāna, to
var izlasīt laikrakstos.

Kas izdomā anekdotes? Jautā-
jums, uz kuru nav atbildes jau
kopš tiem neatminamiem lai-
kiem, kad parādījās pati pirmā...
Starp citu, kad tas bija, arī ne-
vienam nav zināms. Bet interese
par politiskajām anekdotēm ta-
gad ir sevišķa, vai ne?

Izsludināts konkurss par labāko
anekdoti. Pirmā prēmija — divdesmit
pieci gadi, otrā — divdesmit gadi,
divas trešās — piecpadsmit gadi.

— Kas ir nocenota anekdote!

— Tā ir anekdote, par kuru agrāk
deva piecpadsmit gadus, bet tagad
— tikai trīs...

Trāpīgi, lai gan ne sevišķi
smieklīgi. Lūk, par šo trāpīgumu,
par domas asumu, par negaidītu
pazīstamas situācijas vērtējumu
mums arī patīk anekdotes.

Bet tagad par to, kāpēc sākām
šo sarunu par anekdotēm. Sākām
tāpēc, lai iepazīstinātu ar cil-
vēku, kuram anekdotes — tā ir
pavisam nopietna lieta. Starp
citu, arī nupat izlasītās divas,
kuras lika jums pasmaidīt, ir no
viņa krājuma.

Un tā — Vladimirs Bahtins,
politiskās folkloras vācējs un
pētnieks. Leningradietis. Viņa
publiskās uzstāšanās un publicē-
jumi presē pazīstami ne tikai
mūsu valstī, bet arī ārzemēs.
Bet 29. maijā Vladimirs Bahtins
būs Preiļu iedzīvotāju viesis.
Tāpēc vēl dažas anekdotes no
viņa krājuma.

Cietumā.
— Tu esi politiskais vai kriminā-
lais!
— Politiskais. Strādāju par san-
tehnīķi. Vienreiz izsauca uz partijas
komiteju. Paskatījos un teicu: «Te
jau visa sistēma jāmaina».

Štirlics iet pa mežu. Skafās —
dobumā mirgo divas uguntiņas.

— Tas ir dzenis, — nodomāja
Štirlics.

— Pats tu esi dzenis, — nodo-
māja Bormans.

Sākas revolūcija. Vecenīte, de-
kabrīsta mazmeita, prasa:

— Kas tur uz ielas notiek!
— Revolūcijai!

— Bet ko viņi grib!
— Viņi grib, lai nebūtu bagāt-
nieku.

— Bet mans vectētiņš gribēja,
lai nebūtu nabadzīgo...

Ja gribat dzirdēt vēl anekdo-
tes, steidzieties uz Preiļu kultū-
ras namu pēc biļetēm. Tikšanās
ar Vladimiru Bahtinu notiks 29.
maijā plkst. 20.00. Biļetes pār-
dod kultūras nama kasē no
plkst. 16.00 līdz 19.00. Uzziņas
pa tālruniem 23373 un 22480.

A. JAUNĪTE

Redaktors Pēteris PIZELIS

● LAIKRAKSTĀ PUBLICĪSTĒ MATE-
RIĀLI NE VIENMĒR ATSPŪGULO RE-
DAKCIJAS VIEDOKLI. PAR PERSONU
VĀRDU UN UZVĀRDU, SKAITĻU UN
FAKTU PĀREIZĪBU ATBILD RAKSTU
AUTORI.

● MŪSU ADRESE:

228250, Preiļes, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRŪNI: redaktors — 22059, redaktora vietniece, lauku dzīves un sporta nodaļas — 21759, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, sabiedriski politiskā nodaļa — 21769, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, vēstulju, skolu dzīves un jaunatnes nodaļa — 22203, grāmatvedība, uzzīņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīga, K. Valdemāra ielā 105). Viena nosacītā iespaidoksnē. Ofsetiespiedums. Izdevējdarbības licence Nr. 000069. («Новадникс» («Земля»). Газета Прейльского района на латышском языке.

Metiens 14 152 eksemplāru (lat-
viešu valodā — 10 168 eks., krievu
valodā — 3 984 eks.).

Indekss 68169.
Pas. 572.